

میزان انطباق چکیده‌ی فارسی طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با استاندارد ایزو ۲۱۴*

داود خلجی^۱، احمد پاپی^۲، حسن اشرفی‌ریزی^۳، احمد شعبانی^۴، اکبر حسن‌زاده^۵

چکیده

مقدمه: رعایت استانداردهای چکیده‌نویسی، نقش بسیار مهمی در بازیابی اطلاعات دارد. هدف پژوهش حاضر، تعیین میزان انطباق چکیده‌ی فارسی طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با استاندارد ایزو ۲۱۴ بود. **روش بررسی:** روش پژوهش، توصیفی و از نوع تحلیل محتوا و ابزار گردآوری اطلاعات، سیاهه‌ی واریسی محقق ساخته بود. جامعه‌ی مورد مطالعه، شامل ۲۲۷ طرح پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بین سال‌های ۸۹-۱۳۸۰ بود. برای سنجش روایی سیاهه‌ی واریسی از روایی صوری و محتوایی استفاده شد. روش گردآوری اطلاعات در این پژوهش به صورت مشاهده‌ی مستقیم بود و جهت تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (توزیع فراوانی و درصد) و استنباطی (آزمون Chi-Square) و نرم‌افزار SPSS^{۱۶} استفاده شد.

یافته‌ها: بیشترین میزان رعایت موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ مربوط به بیان ضمایر در قالب سوم شخص معادل ۱۰۰ درصد و کمترین میزان مربوط به استفاده از افعال معلوم معادل ۳۴/۴ درصد است. بیشترین میزان رعایت موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ مربوط به بیان ضمایر در قالب سوم شخص، شروع چکیده با جمله‌ای مبین موضوع پژوهش، جایگاه چکیده، وجود کلیدواژه هر کدام معادل ۱۰۰ درصد در سال ۱۳۸۸ و کمترین میزان مربوط به بیان یافته‌های پژوهش معادل ۱۶/۷ درصد بین سال‌های ۸۲-۱۳۸۰ بود. بین میزان رعایت هدف، بیان یافته‌های پژوهش، پرهیز از کاربرد اختصارات، علایم و سرواژه‌ها بر حسب گروه آموزشی، تفاوت معنی‌داری وجود داشت، در حالی که بین میزان رعایت سایر موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ بر حسب گروه آموزشی، تفاوت معنی‌داری وجود نداشت. بین میزان رعایت برگرفته شدن کلیدواژه از متن بر حسب درجه‌ی تحصیلی مجری اصلی، تفاوت معنی‌داری مشاهده شد، اما بین میزان رعایت سایر موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ بر حسب درجه‌ی تحصیلی مجری اصلی، تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد.

نتیجه‌گیری: به طور کلی، میزان انطباق چکیده‌ی فارسی طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با استاندارد ایزو ۲۱۴ در وضعیت مطلوبی قرار دارد و بیشتر موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ رعایت گردیده است. میزان رعایت موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ در سال‌های مختلف یکسان نیست و بین میزان رعایت موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ بر حسب گروه آموزشی و درجه‌ی تحصیلی، تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

واژه‌های کلیدی: چکیده‌ها؛ طرح پژوهش؛ دانشگاه‌ها؛ ایزو ۲۱۴.

نوع مقاله: پژوهشی

دریافت مقاله: ۹۰/۸/۱۴

اصلاح نهایی: ۹۰/۱۰/۱۰

پذیرش مقاله: ۹۱/۲/۱۷

ارجاع: خلجی داود، پاپی احمد، اشرفی‌ریزی حسن، شعبانی احمد، حسن‌زاده اکبر. میزان انطباق چکیده‌ی فارسی طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با استاندارد ایزو ۲۱۴. مدیریت اطلاعات سلامت ۱۳۹۱؛ ۹ (۲): ۱۹۱-۱۸۰.

* این مقاله حاصل پایان‌نامه‌ی دانشجویی در مقطع کارشناسی ارشد می‌باشد.

۱. کارشناسی ارشد، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران.

۲. مربی، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران. (نویسنده‌ی مسؤول)

Email: papi@mng.mui.ac.ir

۳. استادیار، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، مرکز تحقیقات فن‌آوری اطلاعات در علوم سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران.

۴. دانشیار، کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.

۵. مربی، آمار حیاتی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران.

مقدمه

مجلات دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور بین سال‌های ۸۰-۱۳۷۸ با گروه ونکوور و استاندارد ایزو ۲۱۴ پرداخت. یافته‌ها نشان داد که میزان انطباق چکیده‌های مورد پژوهش با استاندارد ایزو ۲۱۴، ۸۳/۹ درصد و با گروه ونکوور ۸۲/۰۳ درصد است (۴).

کریم‌زاده طی مطالعه‌ای دریافت که در میزان انطباق چکیده‌ی پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد رشته‌های فنی و مهندسی در مقایسه با استانداردهای چکیده‌نویسی، معیار جایگاه چکیده‌نویسی با فراوانی ۱۰۰ درصد، بیشترین میزان و معیارهای وجود کلیدواژه در چکیده و برگرفته شدن کلیدواژه از متن با فراوانی ۱۳/۳ درصد، کمترین میزان را به خود اختصاص داده است (۸).

ملک‌محمدی در پژوهشی به مقایسه‌ی چکیده‌ی فارسی پایان‌نامه‌های دکتری رشته‌های علوم انسانی واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی با استانداردهای بین‌المللی ایزو پرداخت و به این نتیجه دست یافت که در چکیده‌ی فارسی پایان‌نامه‌های دکتری رشته‌های علوم انسانی واحد علوم و تحقیقات، میانگین رعایت استانداردهای بین‌المللی ایزو، ۳۸/۹۸ درصد است (۹).

عسکری در مطالعه‌ی خود میزان انطباق چکیده‌ی فارسی پایان‌نامه‌های دوره‌ی دکتری عمومی دانشگاه علوم پزشکی اراک با استانداردهای چکیده‌نویسی ایزو ۲۱۴ را بررسی نمود و به این نتیجه رسید که میان نتایج با ۱۰۰ درصد، حفظ اطلاعات اصلی پایان‌نامه در چکیده با ۱۰۰ درصد، بیان یافته‌های پژوهش با ۹۹/۶۹ درصد، بیشترین میزان رعایت هدف با ۱۲/۸۰ درصد، کمترین رعایت استانداردهای چکیده‌نویسی ایزو ۲۱۴ را به خود اختصاص داده‌اند (۵).

Tenopir در پژوهشی با در نظر گرفتن استانداردهای ANSI منتشر شده در سال ۱۹۷۹، به بررسی معیارهای چکیده‌نویسی پرداخت که باعث افزایش کیفیت چکیده‌ها می‌شد. او سرانجام پی برد که سبک، هدف، یافته‌ها و نتایج، اصلی‌ترین عناصر چکیده محسوب می‌شوند. این عناصر در چکیده‌هایی که توسط ماشین تهیه می‌شوند، نیز عناصر اصلی محسوب می‌شوند (۱۰).

چکیده‌ی مناسب در تصمیم‌گیری برای گزینش یا عدم گزینش یک مدرک به کاربران کمک می‌کند، بدین ترتیب باعث صرفه‌جویی در زمان خواننده می‌شود (۱). در واقع، چکیده معرف متن در مقیاسی بسیار کوچک‌تر است (۲). چکیده باید در عین خلاصه بودن، همان کار متن اصلی را انجام دهد (۳) و به خاطر آنکه چکیده‌های مقالات در خدمات نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی به کار می‌روند، بنابراین باید یکدستی در ساختار چکیده‌ها با استفاده از استانداردها صورت گیرد (۴). از جمله استانداردهایی که سازمان بین‌المللی استاندارد برای این مورد تهیه کرده است، استاندارد ایزو ۲۱۴ می‌باشد. این استاندارد بر بیان هدف یا اهداف پژوهش، ذکر روش‌شناختی تحقیق و پرداختن به بحث و نتیجه‌گیری و بالاخره ارایه‌ی اطلاعات جانبی و در عین حال مهم در چکیده (به ویژه چکیده تمام‌نما) تأکید می‌کند (۵).

کتابداران و نمایه‌سازان به اهمیت چکیده‌ها در امر آموزش و پژوهش واقف هستند (۵). چکیده‌نویسی از جمله شیوه‌های نوین سازمان‌دهی اطلاعات می‌باشد (۶) که با گسترش روزافزون مجراهای تولید اطلاعات، اهمیت ویژه‌ای یافته است. در حوزه‌ی اطلاع‌رسانی، چکیده‌نویسی به عنوان یکی از ابزارهای عمده‌ی تجزیه و تحلیل مدارک، کاربردی گسترده دارد (۷). با افزایش روزافزون تولیدات علمی، مطالعه‌ی متن کامل همه‌ی پژوهش‌ها، غیر ممکن است و هیچ کس قادر نخواهد بود با مطالعه‌ی متن کامل نوشته‌ها، از تمام آنچه درباره‌ی دانش مورد علاقه‌ی وی نوشته شده است، اطلاع حاصل کند. در این شرایط، چکیده‌ها می‌توانند مشکل وقت و انرژی را در مطالعه‌ی اطلاعات تولید شده، کاهش دهند. همچنین چکیده‌ها عامل اصلی انتخاب و تعیین کننده‌ی نیاز یا بی‌نیازی مراجعان به مطالعه‌ی متن اصلی و بهره‌وری از نتایج مطرح شده در آن و نیز یکی از ابزارهای جست‌وجو، اشاعه و بازیابی در پایگاه‌های اطلاع‌رسانی می‌باشند (۲).

مختاری در اجرای یک مطالعه با تهیه‌ی دو سیاهه‌ی مجزا، به توصیف و تحلیل میزان انطباق چکیده‌های مقالات پژوهشی منتشر شده در آخرین شماره‌ی در دسترس از

آمارهای استنباطی گرایش دارد. در تحقیقات داخل کشور، بر انطباق چکیده‌های حوزه‌ی علوم انسانی با استانداردهای چکیده‌نویسی تأکید بیشتری می‌شود؛ اما در تحقیقات خارج از کشور، بیشتر به انطباق چکیده‌های حوزه‌ی علوم پزشکی به ویژه چکیده‌ی کارآزمایی‌های شاهددار تصادفی با استانداردهای چکیده‌نویسی توجه می‌گردد. رعایت استانداردهای چکیده‌نویسی، نقش بسیار مهمی در بازیابی اطلاعات دارد و باعث می‌شود کاربران و جویندگان اطلاعات بتوانند نیازهای اطلاعاتی خود را در کوتاه‌ترین زمان ممکن و با کمترین تلاش و جست‌وجو به دست آورند (۵).

پژوهش‌گران در حین استفاده از طرح‌های پژوهشی دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، با عدم یکدستی و اشکالات ساختاری و نگارشی این چکیده‌ها برخورد نمودند. این مشکلات نه تنها دانشجویان و پژوهش‌گران را هنگام تهیه‌ی چکیده برای طرح‌های پژوهشی و پایان‌نامه‌های خود دچار سردرگمی می‌نماید (از این نظر که الگوی مناسبی نیستند)، بلکه در صورت ورود اطلاعات این چکیده‌ها در نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای، نتایج جست‌وجوهای کاربران را با ریزش کاذب مواجه می‌کنند. بر این اساس، تصمیم بر آن شد که در این تحقیق، میزان انطباق چکیده‌ی فارسی طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با استاندارد ایزو ۲۱۴ بین سال‌های ۸۹-۱۳۸۰ مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گیرد، تا از این رهگذر مشکلات و نارسایی‌های این چکیده‌ها شناسایی و گوشزد گردد.

روش بررسی

روش مورد استفاده در این پژوهش، توصیفی و از نوع تحلیل محتوا بود. به منظور دستیابی به جامعه‌ی آماری، ۲۲۷ طرح پژوهشی این دانشکده که طی سال‌های ۸۹-۱۳۸۰ انجام شده بود، به منزله‌ی جامعه‌ی آماری این تحقیق مورد بررسی قرار گرفت که پس از محاسبه و تقسیم‌بندی طرح‌های پژوهشی بر حسب گروه‌های آموزشی مختلف دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان،

Pitkin و Branagan در پژوهشی دریافتند که از مجموع کل چکیده‌های مورد بررسی، ۲۵ مورد (۲۸ درصد) چکیده‌ها در گروه مداخله و ۳۰ مورد (۲۶ درصد) چکیده‌ها در گروه شاهد، به طور نسبی ناقص بودند ($P = 0/78$). در بین چکیده‌های ناقص، ۲۸ مورد (۵۱ درصد) غیر منطبق بر اصل دست‌نوشته، ۱۶ مورد (۲۹ درصد) حاوی اطلاعات غیر موجود در دست‌نوشته و بالاخره ۸ چکیده (۱۵ درصد) دارای هر دو نوع عیب و ۳ چکیده (۵ درصد) حاوی نتایج غیر مستدل بودند (۱۱).

Pitkin و همکاران در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که با توجه به اختلاف معنی‌دار ($P < 0/001$) در چکیده‌های مجلات بررسی شده و تغییر نسبی موارد غیر منطبق از ۱۸ درصد تا ۶۸ درصد، عدم انطباق بین چکیده و متن، معمولی‌تر از داده‌های حذف شده (پیدا نشدن داده‌های چکیده در متن) و یک نسبت قابل توجهی (۲۴ درصد) از چکیده‌های غیر منطبق، محتوی هر دو نوع نقص بودند (۱۲).

Chen و همکاران، پژوهشی با هدف ارزیابی کیفیت گزارش در ۳۳۲ چکیده‌ی کارآزمایی شاهددار تصادفی منتشر شده در ۵ مجله‌ی پزشکی تراز اول چینی انجام دادند. یافته‌ها نشان داد جزییات میزان مداخله در ۸۷ درصد، تعداد شرکت کنندگان بر حسب تصادف در ۶۵ درصد و اهداف مطالعه در ۳۳ درصد، در صدر موارد گزارش شده بود. در آخر به این نتیجه رسیدند که کیفیت گزارش در چکیده‌ی کارآزمایی‌های شاهددار تصادفی منتشر شده در مجلات پزشکی چینی باید به طور اساسی بهبود یابد (۱۳).

در کشور ما تحقیقات کمی در ارتباط با انطباق چکیده‌ها با استانداردهای چکیده‌نویسی انجام شده است؛ در حالی که در خارج از کشور، تحقیقات گسترده‌ای در این زمینه به انجام رسیده است. با توجه به تحقیقاتی که در داخل و خارج از کشور در ارتباط با انطباق چکیده‌ها با استانداردهای چکیده‌نویسی انجام شده است، می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که به طور کلی پژوهش‌های انجام شده در داخل کشور، بر اساس آمار توصیفی و در اکثر موارد با استناد به پایان‌نامه‌ها است، در حالی که تحقیقات انجام شده در خارج از کشور، بیشتر بر چکیده‌ی مقالات تأکید می‌کند و به بهره‌جویی از

۱۲۴ طرح مربوط به گروه آموزشی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، ۳۶ طرح مربوط به گروه آموزشی مدارک پزشکی، ۲۹ طرح مربوط به گروه آموزشی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی و ۳۸ طرح جزء سایر به دست آمد. جهت تهیه‌ی استانداردهای مورد نیاز و بررسی میزان انطباق چکیده‌های مورد نظر با استاندارد ایزو ۲۱۴، متن فارسی این استاندارد که توسط صدیق بهزادی و مولوی (۱۴) ترجمه شده است، مورد بررسی قرار گرفت و روایی سیاهه‌ی واری واری توسط متخصصان حوزه‌ی اطلاع‌رسانی ارزیابی و مورد تأیید قرار گرفت.

روش گردآوری اطلاعات در این پژوهش به صورت مشاهده‌ی مستقیم بود که با مراجعه‌ی مستقیم به هر یک از چکیده‌های طرح‌های پژوهشی و با استفاده از سیاهه‌ی واری، اطلاعات لازم گردآوری شد. با توجه به سیاهه‌ی واری تهیه شده بر اساس استاندارد بین‌المللی ایزو ۲۱۴ در چکیده‌نویسی که ۱۳ مورد ارزشیابی محتوایی را شامل می‌شد، به هر چکیده‌ی طرح پژوهشی که موارد استاندارد بین‌المللی را رعایت کرده بود، نمره‌ی ۱ و هر چکیده‌ای که موارد استاندارد را رعایت نکرده بود، نمره‌ی صفر اختصاص می‌یافت. بنابراین، دامنه‌ی تغییرات برای هر چکیده‌ی طرح پژوهشی از صفر تا ۱۳ بود. داده‌های به دست آمده با استفاده از آمار توصیفی (توزیع فراوانی و درصد) و استنباطی (آزمون Chi-Square) و نرم‌افزار SPSS^{۱۶} مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

از مجموع ۲۲۷ مجری اصلی طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، مدرک تحصیلی مجری اصلی در ۲ طرح انجام شده فوق دکتري، در ۷۱ طرح دکتري تخصصی، در ۱۳۳ کارشناسی ارشد و در ۲۱ طرح انجام شده کارشناسی بود؛ همچنین از مجموع ۲۲۷ طرح پژوهشی مصوب این دانشکده، ۲۰۷ طرح پژوهشی (۹۱/۲ درصد) هدف، ۱۰۹ طرح پژوهشی (۴۸ درصد) روش‌شناسی، ۱۰۵ طرح پژوهشی (۴۶/۳ درصد) بیان یافته‌های پژوهش، ۲۲۲ طرح پژوهشی

۹۷/۸ درصد) بیان نتایج پژوهش، ۱۸۷ طرح پژوهشی (۸۲/۴ درصد) حفظ اطلاعات اصلی و واقعی اثر در چکیده، ۷۸ طرح پژوهشی (۳۴/۴ درصد) استفاده از افعال معلوم، ۲۲۷ طرح پژوهشی (۱۰۰ درصد) بیان ضمایر در قالب سوم شخص، ۲۰۴ طرح پژوهشی (۸۹/۹ درصد) پرهیز از کاربرد اختصارات، علایم و سرواژه‌ها، ۲۰۲ طرح پژوهشی (۸۹ درصد) برگرفته شدن کلیدواژه از متن، ۲۱۵ طرح پژوهشی (۹۴/۷ درصد) شروع چکیده با جمله‌ای مبین موضوع پژوهش، ۲۱۴ طرح پژوهشی (۹۴/۳ درصد) طول (تعداد کلمات) چکیده، ۲۲۶ طرح پژوهشی (۹۹/۶ درصد) جایگاه چکیده و ۲۱۸ طرح پژوهشی (۹۶ درصد) وجود کلیدواژه را در چکیده‌نویسی مطابق با استاندارد ایزو ۲۱۴ رعایت کرده‌اند.

بر اساس جدول ۱، بیشترین میزان رعایت هدف در چکیده‌ی فارسی طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان مربوط به سال‌های ۱۳۸۶ و ۱۳۸۹ هرکدام معادل ۱۰۰ درصد و کمترین میزان، مربوط به سال ۱۳۸۳ معادل ۸۱ درصد است. بیشترین میزان رعایت روش‌شناسی مربوط به سال ۱۳۸۳ معادل ۷۱/۴ درصد و کمترین میزان، مربوط به سال ۱۳۸۴ معادل ۳۰/۸ درصد است. بیشترین میزان رعایت بیان یافته‌های پژوهش مربوط به سال ۱۳۸۹ معادل ۵۵/۶ درصد و کمترین میزان، مربوط به سال‌های ۸۲-۱۳۸۰ معادل ۱۶/۷ درصد می‌باشد. بیشترین میزان رعایت نتایج پژوهش مربوط به سال‌های ۸۲-۱۳۸۰، ۱۳۸۴، ۱۳۸۵ و ۱۳۸۹ هر کدام معادل ۱۰۰ درصد و کمترین میزان، مربوط به سال ۱۳۸۳ معادل ۹۵/۲ درصد است. بیشترین میزان رعایت حفظ اطلاعات اصلی و واقعی اثر در چکیده مربوط به سال ۱۳۸۵ معادل ۹۲ درصد و کمترین میزان، مربوط به سال‌های ۸۲-۱۳۸۰ معادل ۵۸/۳ درصد است. بیشترین میزان فراوانی و درصد رعایت استفاده از افعال معلوم مربوط به سال ۱۳۸۸ معادل ۴۷/۷ درصد و کمترین میزان، مربوط به سال ۱۳۸۹ معادل ۲۲/۲ درصد است.

جدول ۱: توزیع فراوانی رعایت موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ به تفکیک سال‌های مورد بررسی

مقوله‌ها	سال	۱۳۸۰-۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	کل
هدف	تعداد	۱۰	۱۷	۲۵	۲۲	۳۹	۳۵	۴۱	۱۸	۲۰۷
	درصد	۸۳/۳	۸۱	۹۶/۲	۸۸	۱۰۰	۸۳/۳	۹۳/۲	۱۰۰	۹۱/۲
روش‌شناسی	تعداد	۵	۱۵	۸	۱۲	۱۴	۲۲	۲۲	۱۱	۱۰۹
	درصد	۴۱/۷	۷۱/۴	۳۰/۸	۴۸	۳۵/۹	۵۲/۴	۵۰	۶۱/۱	۴۸
بیان یافته‌های پژوهش	تعداد	۲	۱۰	۹	۱۱	۲۱	۱۹	۲۳	۱۰	۱۰۵
	درصد	۱۶/۷	۴۷/۶	۳۴/۶	۴۴	۵۳/۸	۴۵/۲	۵۲/۳	۵۵/۶	۴۶/۳
بیان نتایج پژوهش	تعداد	۱۲	۲۰	۲۶	۲۵	۳۸	۴۱	۴۲	۱۸	۲۲۲
	درصد	۱۰۰	۹۵/۲	۱۰۰	۱۰۰	۹۷/۴	۹۷/۶	۹۵/۵	۱۰۰	۹۷/۸
حفظ اطلاعات اصلی و واقعی اثر در چکیده	تعداد	۷	۱۶	۲۲	۲۳	۳۳	۳۶	۳۸	۱۲	۱۸۷
	درصد	۵۸/۳	۷۶/۲	۸۴/۶	۹۲	۸۴/۶	۸۴/۶	۸۵/۷	۸۶/۴	۶۶/۷
استفاده از افعال معلوم	تعداد	۳	۵	۱۲	۱۰	۹	۱۴	۲۱	۴	۷۸
	درصد	۲۵	۲۳/۸	۴۶/۲	۴۰	۲۳/۱	۲۳/۱	۳۳/۳	۴۷/۷	۳۴/۴
بیان ضمایر در قالب سوم شخص	تعداد	۱۲	۲۱	۲۶	۲۵	۳۹	۴۲	۴۴	۱۲	۲۲۱
	درصد	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
پرهیز از کاربرد اختصارات، علائم و سرواژه‌ها	تعداد	۱۲	۲۰	۲۴	۲۲	۳۶	۳۷	۴۰	۱۳	۲۰۴
	درصد	۱۰۰	۹۵/۲	۹۲/۳	۸۸	۹۲/۳	۸۸/۱	۹۰/۹	۷۲/۲	۸۹/۹
برگرفته شدن کلیدواژه از متن	تعداد	۹	۱۹	۲۲	۲۱	۳۷	۳۵	۴۲	۱۷	۲۰۲
	درصد	۷۵	۹۰/۵	۸۴/۶	۸۴	۹۴/۹	۸۳/۳	۹۵/۵	۹۴/۴	۸۹
شروع چکیده با جمله‌ای مبین موضوع پژوهش	تعداد	۱۱	۲۱	۲۶	۲۳	۳۳	۳۹	۴۴	۱۸	۲۱۵
	درصد	۹۱/۷	۱۰۰	۱۰۰	۹۲	۸۴/۶	۹۲/۹	۹۲/۹	۱۰۰	۹۴/۷
طول (تعداد کلمات) چکیده	تعداد	۱۱	۲۱	۲۶	۲۳	۳۹	۳۷	۴۰	۱۷	۲۱۴
	درصد	۹۱/۷	۱۰۰	۱۰۰	۹۲	۱۰۰	۸۸/۱	۹۰/۹	۹۴/۴	۹۴/۳
جایگاه چکیده	تعداد	۱۲	۲۱	۲۶	۲۵	۳۸	۴۲	۴۴	۱۸	۲۲۶
	درصد	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۹۷/۴	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۹۹/۶
وجود کلیدواژه	تعداد	۱۰	۲۰	۲۵	۲۱	۳۸	۴۲	۴۴	۱۸	۲۱۸
	درصد	۸۳/۳	۹۵/۲	۹۶/۲	۸۴	۹۷/۴	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۹۶

شروع چکیده با جمله‌ای مبین موضوع پژوهش مربوط به سال‌های ۱۳۸۳، ۱۳۸۴، ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ معادل ۱۰۰ درصد و کمترین میزان، مربوط به سال ۱۳۸۶ معادل ۸۴/۶ درصد بود. بیشترین میزان رعایت طول (تعداد کلمات) چکیده مربوط به سال‌های ۱۳۸۳، ۱۳۸۴ و ۱۳۸۶ معادل ۱۰۰ درصد و کمترین میزان، مربوط به سال ۱۳۸۷ معادل ۸۸/۱ درصد بود. بیشترین میزان رعایت جایگاه چکیده مربوط به سال‌های ۱۳۸۰-۸۲، ۱۳۸۳، ۱۳۸۴، ۱۳۸۵، ۱۳۸۷، ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ معادل

میزان رعایت بیان ضمایر در قالب سوم شخص در هر کدام از سال‌های ۸۹-۱۳۸۰، معادل ۱۰۰ درصد بود. بیشترین میزان رعایت پرهیز از کاربرد اختصارات، علائم و سرواژه‌ها مربوط به سال‌های ۸۲-۱۳۸۰ معادل ۱۰۰ درصد و کمترین میزان، مربوط به سال ۱۳۸۹ معادل ۷۲/۲ درصد بود. بیشترین میزان رعایت برگرفته شدن کلیدواژه از متن مربوط به سال ۱۳۸۸ معادل ۹۵/۵ درصد و کمترین میزان، مربوط به سال‌های ۸۲-۱۳۸۰ معادل ۷۵ درصد بود. بیشترین رعایت

پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان مربوط به سال ۱۳۸۸ معادل ۸۴/۸ درصد و کمترین میزان، مربوط به سال‌های ۸۲-۱۳۸۰ معادل ۷۴/۴ درصد بود. در مجموع، ۸۰/۹ درصد از موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ در این سال‌ها توسط مجریان طرح‌های پژوهشی دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان رعایت شده است.

۱۰۰ درصد و کمترین میزان، مربوط به سال ۱۳۸۶ معادل ۹۷/۴ درصد بود. همچنین بیشترین میزان رعایت وجود کلیدواژه مربوط به سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ معادل ۱۰۰ درصد و کمترین میزان، مربوط به سال‌های ۸۲-۱۳۸۰ معادل ۸۳/۳ درصد بود. بیشترین میزان رعایت کلی موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ در طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی

جدول ۲: توزیع فراوانی رعایت موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ بر حسب گروه آموزشی

مقوله‌ها	گروه آموزشی	کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی	مدارک پزشکی	مدیریت خدمات بهداشتی درمانی	سایر	کل	P
هدف	تعداد	۲۸	۳۶	۱۰۷	۳۶	۲۰۷	۰/۰۳۲
	درصد	۹۶/۶	۱۰۰	۸۶/۳	۹۴/۷	۹۱/۲	
روش‌شناسی	تعداد	۱۱	۱۷	۶۴	۱۷	۱۰۹	۰/۵۷۳
	درصد	۳۷/۹	۴۷/۲	۵۱/۶	۴۴/۷	۴۸	
بیان یافته‌های پژوهش	تعداد	۱۵	۸	۵۷	۲۵	۱۰۵	۰/۰۰۲
	درصد	۵۱/۷	۲۲/۲	۴۶	۶۵/۸	۴۶/۳	
بیان نتایج پژوهش	تعداد	۲۷	۳۶	۱۲۱	۲۸	۲۲۲	۰/۱۹۸
	درصد	۹۳/۱	۱۰۰	۹۷/۶	۱۰۰	۹۷/۸	
حفظ اطلاعات اصلی و واقعی اثر در چکیده	تعداد	۲۵	۲۸	۱۰۴	۳۰	۱۸۷	۰/۷۲۵
	درصد	۸۶/۲	۷۷/۸	۸۳/۹	۷۸/۹	۸۲/۴	
استفاده از افعال معلوم	تعداد	۴	۱۳	۴۵	۱۶	۷۸	۰/۰۴۱
	درصد	۱۳/۸	۳۶/۱	۳۶/۳	۴۲/۱	۳۴/۴	
بیان ضمائر در قالب سوم شخص	تعداد	۲۹	۳۶	۱۲۴	۳۸	۲۲۷	۱
	درصد	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	
پرهیز از کاربرد اختصارات، علائم و سرواژه‌ها	تعداد	۲۷	۳۳	۱۱۵	۲۹	۲۰۴	۰/۰۲۶
	درصد	۸۶/۲	۸۰/۶	۹۰/۳	۹۴/۷	۸۹	
برگرفته شدن کلیدواژه از متن	تعداد	۲۵	۲۹	۱۱۲	۳۶	۲۰۲	۰/۲۲۶
	درصد	۸۶/۲	۸۰/۶	۹۰/۳	۹۴/۷	۸۹	
شروع چکیده با جمله‌ای مبین موضوع پژوهش	تعداد	۲۸	۳۵	۱۱۵	۳۷	۲۱۵	۰/۵۴۳
	درصد	۹۶/۶	۹۷/۲	۹۲/۷	۹۷/۴	۹۴/۷	
طول (تعداد کلمات) چکیده	تعداد	۲۵	۳۶	۱۱۸	۳۵	۲۱۴	۰/۱۰۳
	درصد	۸۶/۲	۱۰۰	۹۵/۲	۹۲/۱	۹۴/۳	
جایگاه چکیده	تعداد	۲۸	۳۶	۱۲۴	۳۸	۲۲۶	۰/۰۷۷
	درصد	۹۶/۶	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۹۹/۶	
وجود کلیدواژه	تعداد	۲۸	۳۵	۱۱۷	۳۸	۲۱۸	۰/۴۵۰
	درصد	۹۶/۶	۹۷/۲	۹۴/۴	۱۰۰	۹۶	

جایگاه چکیده و وجود کلیدواژه بر حسب گروه آموزشی، تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. این آزمون همچنین نشان داد که میزان رعایت کلی موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ در چکیده‌ی فارسی طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان طی سال‌های ۸۹-۱۳۸۰ بر حسب گروه‌های آموزشی مختلف این دانشکده، دارای تفاوت معنی‌داری نیست ($P = ۰/۴۶۰$).

بر اساس جدول ۲، آزمون Chi-Square نشان داد که بین میزان رعایت هدف، بیان یافته‌های پژوهش، پرهیز از کاربرد اختصارات، علایم و سرواژه‌ها بر حسب گروه آموزشی، تفاوت معنی‌داری وجود دارد. در حالی که بین میزان رعایت روش‌شناسی، بیان نتایج پژوهش، حفظ اطلاعات اصلی اثر در چکیده، استفاده از افعال معلوم، بیان ضمائر در قالب سوم شخص، برگرفته شدن کلید واژه از متن، شروع چکیده با جمله‌ای مبین موضوع پژوهش، طول (تعداد کلمات) چکیده،

جدول ۳: توزیع فراوانی رعایت موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ بر حسب درجه‌ی تحصیلی مجری اصلی

P	درجه‌ی تحصیلی					مقوله‌ها
	کل	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکترای تخصصی	تعداد	
۰/۸۹۶	۲۰۷	۲۰	۱۲۲	۶۵	تعداد	هدف
	۹۱/۲	۹۵/۲	۹۱/۷	۸۹	درصد	
۰/۸۵۵	۱۰۹	۱۰	۶۲	۳۷	تعداد	روش‌شناسی
	۴۸	۴۷/۶	۴۶/۶	۵۰/۷	درصد	
۰/۲۵۲	۱۰۵	۱۱	۶۶	۲۸	تعداد	بیان یافته‌های پژوهش
	۴۶/۳	۵۲/۴	۴۹/۶	۳۸/۴	درصد	
۰/۰۶۷	۲۲۲	۲۱	۱۳۲	۶۹	تعداد	بیان نتایج پژوهش
	۹۷/۸	۱۰۰	۹۹/۲	۹۴/۵	درصد	
۰/۷۱۸	۱۸۷	۱۶	۱۱۱	۶۰	تعداد	حفظ اطلاعات اصلی و واقعی اثر در چکیده
	۸۲/۴	۷۶/۲	۸۳/۵	۸۲/۲	درصد	
۰/۲۵۳	۷۸	۵	۴۳	۳۰	تعداد	استفاده از افعال معلوم
	۳۴/۴	۲۳/۸	۳۲/۳	۴۱/۱	درصد	
۱	۲۲۷	۲۱	۱۳۳	۷۳	تعداد	بیان ضمائر در قالب سوم شخص
	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد	
۰/۲۶۵	۲۰۴	۱۸	۱۱۷	۶۹	تعداد	پرهیز از کاربرد اختصارات، علایم و سرواژه‌ها
	۸۹/۹	۸۵/۷	۸۸	۹۴/۵	درصد	
۰/۰۲۴	۲۰۲	۲۰	۱۲۳	۵۹	تعداد	برگرفته شدن کلیدواژه از متن
	۸۹	۹۵/۲	۹۲/۵	۸۰/۸	درصد	
۰/۰۷۷	۲۱۵	۱۸	۱۲۹	۶۸	تعداد	شروع چکیده با جمله‌ای مبین موضوع پژوهش
	۹۴/۷	۸۵/۷	۹۷	۹۳/۲	درصد	
۰/۰۵۸	۲۱۴	۱۸	۱۲۴	۷۲	تعداد	طول (تعداد کلمات) چکیده
	۹۴/۳	۸۵/۷	۹۳/۲	۹۸/۶	درصد	
۰/۷۰۱	۲۲۶	۲۱	۱۳۲	۷۳	تعداد	جایگاه چکیده
	۹۹/۶	۱۰۰	۹۹/۲	۱۰۰	درصد	
۰/۲۴۹	۲۱۸	۲۱	۱۲۹	۶۸	تعداد	وجود کلیدواژه
	۹۶	۱۰۰	۹۷	۹۳/۲	درصد	

(۱۲) بود که ضمن بررسی دقت در چکیده‌ها به این نتیجه دست یافتند که عدم انطباق متن با دست‌نوشته و وجود اطلاعات غیر مستدل موجود در متن اصلی، از مسایل عمده در چکیده‌ها محسوب می‌شود.

میزان رعایت بیان نتایج پژوهش، ۹۷/۸ درصد با استاندارد ایزو ۲۱۴ مطابقت داشت. بر اساس این یافته، پژوهش حاضر در راستای تحقیق Narine و همکاران بود؛ ایشان دریافته‌اند که با وجود انطباق چکیده‌های مورد مطالعه با معیارهای ارزشیابی، ای چکیده‌ها از دید کمک به درک و فهم کاربر برای خواندن مقاله، جزییات کافی را منعکس نمی‌کنند و بر اساس نمونه‌ی مطالعه‌ی آنان، این چکیده‌ها از نظر بیان نتایج پژوهش نیاز به اصلاحات اندکی دارند (۱۵).

میزان رعایت حفظ اطلاعات اصلی و واقعی اثر در چکیده، ۸۲/۴ درصد با استاندارد ایزو ۲۱۴ مطابقت داشت. تحقیق عسکری نیز نشان داد که میزان رعایت حفظ اطلاعات اصلی و واقعی اثر در چکیده‌ی فارسی پایان‌نامه‌های دوره‌ی دکتری عمومی دانشگاه علوم پزشکی اراک در وضعیت مطلوبی قرار دارد (۵). در حالی که پژوهش ملک‌محمدی بر روی چکیده‌ی پایان‌نامه‌های دکتری رشته‌های علوم انسانی واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی، عکس این مطلب را نشان داد (۹).

میزان رعایت استفاده از افعال معلوم، ۳۴/۴ درصد با استاندارد ایزو ۲۱۴ مطابقت داشت. بر اساس این یافته، پژوهش حاضر در راستای تحقیق عسکری بود که بیان داشت میزان رعایت استفاده از افعال معلوم در وضعیت مطلوبی قرار ندارد (۵). در حالی که تحقیق دیبا و حسن لاریجانی بر روی چکیده‌ی فارسی پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد دانشگاه امام صادق (ع)، عکس این مطلب را نشان داد (۱۶).

میزان رعایت بیان ضمائر در قالب سوم شخص، ۱۰۰ درصد با استاندارد ایزو ۲۱۴ مطابقت داشت. بر این مبنای مطالعه‌ی حاضر در راستای تحقیق کریم‌زاده بود که بیان نمود چکیده‌ی پایان‌نامه‌های دوره‌ی دکتری فنی و مهندسی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات مبادرت به رعایت بیان ضمائر در قالب سوم شخص نموده‌اند، اما این

بر اساس جدول ۳، آزمون Chi-Square نشان داد که بین میزان رعایت برگرفته شدن کلیدواژه از متن بر حسب درجه‌ی تحصیلی مجری اصلی، تفاوت معنی‌داری وجود دارد؛ در حالی که بین میزان رعایت سایر موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ بر حسب درجه‌ی تحصیلی مجری اصلی، تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

همچنین این آزمون نشان داد که میزان رعایت کلی موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ در چکیده‌ی فارسی طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان طی سال‌های ۸۹-۱۳۸۰ بر حسب درجه‌ی تحصیلی مجری اصلی طرح‌های پژوهشی این دانشکده، دارای تفاوت معنی‌داری نیست ($P = ۰/۶۸۰$)؛ هر چند مجریان کارشناسی ارشد به میزان بیشتری موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ را رعایت کرده‌اند.

بحث

با توجه به نتایج به دست آمده، میزان رعایت هدف در چکیده‌ی فارسی طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ۹۱/۲ درصد با استاندارد ایزو ۲۱۴ مطابقت داشت. Tenopir به این نتیجه دست یافت که هدف از اصلی‌ترین عناصر چکیده محسوب می‌شود، این عنصر در چکیده‌های ماشینی نیز از عناصر اصلی تلقی می‌گردد (۱۰). میزان رعایت روش‌شناسی، ۴۸ درصد با استاندارد ایزو ۲۱۴ مطابقت داشت. بر این مبنای پژوهش حاضر در راستای تحقیق Narine و همکاران بود؛ ایشان به این نتیجه رسیدند که با وجود انطباق چکیده‌های مورد مطالعه با معیارهای ارزشیابی، این چکیده‌ها از دید کمک به درک و فهم کاربر برای خواندن مقاله جزییات کافی را منعکس نمی‌کنند و بر اساس نمونه‌ی مطالعه‌ی آنان، این چکیده‌ها از نظر روش‌شناسی پژوهش نیاز به اندکی اصلاح دارند (۱۵).

میزان رعایت بیان یافته‌های پژوهش، ۴۶/۳ درصد با استاندارد ایزو ۲۱۴ مطابقت داشت. این یافته در راستای پژوهش Pitkin و Branagan (۱۱) و Pitkin و همکاران

عسکری است که بیان نمود میزان رعایت طول (تعداد کلمات) چکیده در وضعیت مطلوبی قرار دارد (۵). همچنین تحقیق دیبا و حسن لاریجانی نیز نشان داد که میزان رعایت طول (تعداد کلمات) چکیده در وضعیت مطلوبی قرار دارد (۱۶)؛ در حالی که یافته‌های پژوهش ملک‌محمدی، با این نتایج هم‌خوانی ندارد (۹).

میزان رعایت جایگاه چکیده، ۹۹/۶ درصد با استاندارد ایزو ۲۱۴ مطابقت دارد. تحقیق کریم‌زاده نشان داد که میزان رعایت جایگاه چکیده در وضعیت مطلوبی قرار دارد (۸). در حالی که پژوهش ملک‌محمدی نشان داد که میزان رعایت جایگاه چکیده، در موقعیت مطلوبی قرار ندارد (۹)؛ همچنین تحقیق دیبا و حسن لاریجانی نیز، این مطلب را نشان داد (۱۶).

میزان رعایت وجود کلیدواژه، ۹۶ درصد با استاندارد ایزو ۲۱۴ مطابقت داشت. بر این مبنای پژوهش حاضر در راستای تحقیق عسکری بود که بیان نمود میزان رعایت وجود کلیدواژه در وضعیت مطلوبی قرار دارد (۵). همچنین تحقیق دیبا و حسن لاریجانی نیز نشان داد که میزان رعایت وجود کلیدواژه در جایگاه مطلوبی قرار دارد (۱۶). اما پژوهش ملک‌محمدی، عکس این مطلب را نشان داد (۹).

میزان رعایت عناصر سیزده‌گانه در سال‌های مختلف متفاوت بود و کمترین میزان رعایت، مربوط به سال‌های ۸۲-۱۳۸۰ بوده است. به نظر می‌رسد این عدم رعایت به دلیل عدم آشنایی کارشناسان و همچنین تازه تأسیس بودن دانشکده می‌باشد.

نتیجه‌گیری

بر مبنای یافته‌ها می‌توان گفت که در چکیده‌ی فارسی طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، مواردی از استاندارد ایزو ۲۱۴ مانند بیان ضمائم در قالب سوم شخص، جایگاه چکیده، بیان نتایج پژوهش، وجود کلیدواژه، شروع چکیده با جمله‌ای مبین موضوع پژوهش، طول (تعداد کلمات) چکیده و هدف به میزان قابل قبولی رعایت شده‌اند، اما مواردی از استاندارد ایزو ۲۱۴ مانند روش‌شناسی، بیان یافته‌های پژوهش

ویژگی در پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد رعایت نشده است (۸). همچنین تحقیق دیبا و حسن لاریجانی نیز نشان داد که میزان رعایت بیان ضمائم در قالب سوم شخص در جایگاه مطلوبی قرار دارد (۱۶)؛ در حالی که یافته‌های پژوهش عسکری، عکس این مطلب را نشان داد (۵).

میزان رعایت پرهیز از کاربرد اختصارات، علایم و سرواژه‌ها، ۸۹/۹ درصد با استاندارد ایزو ۲۱۴ مطابقت داشت. بر مبنای این یافته، پژوهش حاضر در راستای تحقیق ملک‌محمدی بود، وی اظهار داشت میزان رعایت پرهیز از کاربرد اختصارات، علایم و سرواژه‌ها در وضعیت مطلوبی است (۹). همچنین تحقیق دیبا و حسن لاریجانی نیز نشان داد که میزان رعایت پرهیز از کاربرد اختصارات، علایم و سرواژه‌ها در وضعیت مطلوبی قرار دارد (۱۶)؛ در حالی که یافته‌های پژوهش عسکری، بر خلاف این مطلب بود (۵).

با توجه به نتایج به دست آمده، میزان رعایت برگرفته شدن کلیدواژه از متن، ۸۹ درصد با استاندارد ایزو ۲۱۴ مطابقت داشت. این یافته در راستای یافته‌ی تحقیق عسکری است، پژوهش وی از وضعیت مطلوب میزان رعایت برگرفته شدن کلیدواژه از متن حکایت دارد (۵). همچنین تحقیق دیبا و حسن لاریجانی نیز نشان داد که میزان رعایت برگرفته شدن کلیدواژه از متن در وضعیت مطلوبی قرار دارد (۱۶)؛ اما یافته‌های پژوهش ملک‌محمدی، با سایرین مغایرت دارد (۹).

میزان رعایت شروع چکیده با جمله‌ای مبین موضوع پژوهش، ۹۴/۷ درصد با استاندارد ایزو ۲۱۴ مطابقت داشت. بر این مبنای پژوهش حاضر در راستای تحقیق عسکری است که بیان نمود میزان رعایت شروع چکیده با جمله‌ای مبین موضوع پژوهش در وضعیت مطلوبی قرار دارد (۵). همچنین تحقیق دیبا و حسن لاریجانی نیز نشان داد که میزان رعایت شروع چکیده با جمله‌ای مبین موضوع پژوهش در وضعیت مطلوبی قرار دارد (۱۶)؛ اما یافته‌های مطالعه‌ی ملک‌محمدی، با این مطلب مغایرت دارد (۹).

با توجه به نتایج به دست آمده، میزان رعایت طول (تعداد کلمات) چکیده، ۹۴/۳ درصد با استاندارد ایزو ۲۱۴ مطابقت داشت. بر مبنای این یافته، پژوهش حاضر در راستای تحقیق

رعایت گردیده است. میزان رعایت موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ در سال‌های مختلف یکسان نیست و بین میزان رعایت موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ بر حسب گروه آموزشی و درجه‌ی تحصیلی مجری اصلی، تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. بنابراین به نظر می‌رسد در این پژوهش، نوع گروه آموزشی و درجه‌ی تحصیلی مجری اصلی، تأثیری بر میزان رعایت استاندارد ایزو ۲۱۴ در سال‌های مختلف نداشته است.

پیشنهاده‌ها

۱. آموزش استاندارد ایزو ۲۱۴ و نحوه‌ی نگارش چکیده به مجریان و همکاران اصلی طرح‌های پژوهشی توسط متخصصان چکیده‌نویسی؛
۲. الزام مجریان و همکاران اصلی طرح‌های پژوهشی به رعایت استاندارد ایزو ۲۱۴ در نگارش چکیده‌ی طرح‌های پژوهشی؛
۳. عدم تأیید گزارش‌های نهایی طرح‌های پژوهشی که چکیده‌های آن‌ها با استاندارد ایزو ۲۱۴ همخوانی ندارند توسط معاونت پژوهشی دانشکده و دانشگاه؛
۴. تدوین دستورالعملی بر اساس استاندارد ایزو ۲۱۴ جهت نگارش چکیده‌ی طرح‌های پژوهشی در دانشگاه.

و استفاده از افعال معلوم به میزان کمتری رعایت شده‌اند. بر اساس نتایج به دست آمده، میزان رعایت موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ در طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در سال‌های مختلف یکسان نیست و بیشترین میزان رعایت موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ مربوط به سال ۱۳۸۸ و کمترین میزان، مربوط به سال‌های ۸۲-۱۳۸۰ است. میزان رعایت موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ در چکیده‌ی فارسی طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بر حسب گروه آموزشی، دارای تفاوت معنی‌داری نیست. همچنین میزان رعایت موارد استاندارد ایزو ۲۱۴ در چکیده‌ی فارسی طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بر حسب درجه‌ی تحصیلی مجری اصلی، تفاوت معنی‌داری را نشان نداد.

به طور کلی، میزان انطباق چکیده‌ی فارسی طرح‌های پژوهشی مصوب دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با استاندارد ایزو ۲۱۴ در وضعیت مطلوبی قرار دارد و بیشتر موارد استاندارد ایزو ۲۱۴

References

1. Sadeqlou V. Schema of abstract and abstracting. Information Seeking & Information Science 2009; 3(22): 43-7. [In Persian].
2. Dayyani MH, Shirdel SH. Studying and comparison of scientific-research journals' articles persian abstract in human sciences field with standard ISO 214. Library and Information Science 2007; 10(2): 37-52. [In Persian].
3. Koopman P. How to write an abstract [Online]. 1997; Available from: URL: <http://www.ece.cmu.edu/~Koopman/essays/abstract.html/>
4. Mokhtari H. Studying the adaption of journals' article abstracts of Medical Universities with the Vancouver Group's Manuals and ISO 214 [MSc Thesis]. Tehran: School of Library & Information Science, Iran University of Medical Sciences; 2003. [In Persian].
5. Askari E. Investigating the adaptability of the theses' Persian abstracts of General Medicine of Arak University of Medical Sciences with abstracting standards (ISO 214) in 1998-2008 [MSc Thesis]. School of Library & Information Science, Hamadan Branch Islamic Azad University; 2009. [In Persian].
6. Malekmohammadi M. Abstracting principles on basis of ISO international standard in abstracting. Information Seeking & Information Science 2008; 2(8): 66-74.
7. Fidel R. The Possible Effect of Abstracting Guidelines on Retrieval Performance of Free-Text Searching. Information Processing and Management 1986; 22(4): 309-16.
8. Karimzadeh S. Comparison of M.A. and ph.D. theses' abstracts of industrial and engineering fields of Islamic Azad University with abstracting standards [MSc Thesis]. School of Library & Information Science, Islamic Azad University; 2007. [In Persian].
9. Malekmohammadi M. Comparing the status of ph.D. theses' abstracts in Humanities of Islamic Azad University with abstracting standards. Fasname-Ketab 2009; 20(3): 141-54. [In Persian].

10. Tenopir C. Full text database retrieval performance", Online Information Review. Online Information Review 1985; 9(2): 149-64.
11. Pitkin RM, Branagan MA. Can the Accuracy of Abstracts Be Improved by Providing Specific Instructions. JAMA 1998; 280(3): 267-9.
12. Pitkin RM, Branagan MA, Burmeister LF. Accuracy of data in abstracts of published research articles. JAMA 1999; 281(12): 1110-1.
13. Chen Y, Li J, Ai C, Duan Y, Wang L, Zhang M, et al. Assessment of the quality of reporting in abstracts of randomized controlled trials published in five leading Chinese medical journals. PLoS One 2010; 5(8): e11926.
14. Sadiq Behzadi M, Moulavi F. Abstracting Principles on the basic of ISO 214-1976. Tehran: Documents of National Affairs of the Islamic Republic of Iran; 2002. [In Persian].
15. Narine L, Yee DS, Einarson TR, Ilersich AL. Quality of abstracts of original research articles in CMAJ in 1989. CMAJ 1991; 144(4): 449-53.
16. Diba R, Hassan Larijani H. Comparing of the Master theses ' Persian abstracts of the Imam Sadeq University from year 1989-2003 with international Standards ISO. Library and Information Science 2006; 40(45): 163-91. [In Persian].

The Rate Commitment to ISO 214 Standards among the Persian Abstracts of Approved Research Projects at School of Health Management and Medical Informatics, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran*

Davoud Khalaji¹; Ahmad Papi²; Hasan Ashrafi Rizi, PhD³; Ahmad Shabani, PhD⁴; Akbar Hassanzadeh⁵

Abstract

Introduction: Commitment to abstracting standards has a very significant role in information retrieval. The present research aimed to evaluate the rate of commitment to ISO 214 standards among the Persian abstracts of approved research projects at School of Health Management and Medical Informatics, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

Methods: This descriptive study used a researcher-made checklist to collect data which was then analyzed through content analysis. The studied population consisted of 227 approved research projects in the School of Health Management and Medical Informatics, Isfahan University of Medical Sciences during 2001-10. The validity of the checklist was measured by face and content validity. Data was collected through direct observations. Statistical analyses including descriptive statistics (frequency distribution and percent) and inferential statistics (chi-square test) were performed in SPSS₁₆.

Results: The highest and lowest commitment rates to ISO 214 standard were in using third person pronouns (100%) and using active verbs (34.4%), respectively. In addition, the highest commitment rates to ISO 214 standard (100%) related to mentioning third person pronouns, starting the abstract with a sentence to explain the subject of the research, abstract placement, and including keyword in 2009. On the other hand, during 2001-3, the lowest commitment rate was observed in reporting research findings (16.7%). Moreover, various educational groups differed significantly only in commitment to study goals, providing research findings, and abstaining from using abbreviations, signs, and acronyms. Furthermore, the educational level of the corresponding author was significantly related with extracting the keywords from the text. Other factors of ISO 214 standard did not have significant relations with the educational level of the corresponding author.

Conclusion: In general, a desirable rate of commitment to ISO 214 standard was observed among the Persian abstracts of approved research projects at the School of Health Management and Medical Informatics of Isfahan University of Medical Sciences. However, commitment rates differed between years. In addition, commitment to ISO 214 standard was not significantly related with educational group and degree.

Keywords: Abstracts; Research Design; Universities; ISO 214.

Type of article: Original Article

Received: 4 Nov, 2011

Accepted: 6 May, 2012

Citation: Khalaji D, Papi A, Ashrafi Rizi H, Shabani A, Hassanzadeh A. **The Rate Commitment to ISO 214 Standards among the Persian Abstracts of Approved Research Projects at School of Health Management and Medical Informatics, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.** Health Information Management 2012; 9(2): 191.

* This article was extracted from an MSc thesis.

1. MSc, Medical Library and Informatics, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

2. Lecturer, Medical Library and Informatics, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran. (Corresponding Author) Email: papi@mng.mui.ac.ir

3. Assistant Professor, Medical Library and Information Sciences, Health Information Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.

4. Associate Professor, Library and Information Sciences, University of Isfahan, Isfahan, Iran.

5. Lecturer, Biostatistics, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran.